

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

ЗРОШУВАНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО

Міжвідомчий тематичний
науковий збірник

Випуск 57

Херсон – "Айлант" – 2012

Видається за рішенням Президії УААН (протокол №2) від 27 січня 2000 р.

Перереєстрацію пройшов 27 вересня 2004 р. (Свідоцтво про державну реєстрацію сер. КВ, №9176)

Збірник включено до переліку наукових фахових видань згідно Постанови ВАК України від 15 грудня 2004 р. №3-05/11.

УДК 631.1:633.1(477.72)

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту зрошуваного землеробства НААН (протокол №3) від 20.04.2012 року.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В ХЕРСОНСЬКІЙ

Редакційна колегія:

Вожегова Раїса Анатоліївна	– доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник, головний редактор
Лавриненко Юрій Олександрович	– доктор с.-г. наук, професор, член-кореспондент НААН, заступник головного редактора;
Димов Олександр Миколайович	– кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник, відповідальний секретар
Базалій Валерій Васильович	– доктор с.-г. наук, професор
Голобородько Станіслав Петрович	– доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник,
Кожовіхін Сергій Васильович	– доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Малярчук Микола Петрович	– доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Нетіс Іван Тимофійович	– доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Орлюк Анатолій Павлович	– доктор біологічних наук, професор;
Філіп'єв Іван Давидович	– доктор с.-г. наук, професор;
Грановська Людмила Миколаївна	– доктор економічних наук, професор
Шелудько Олександр Данилович	– кандидат біол. наук, старший науковий співробітник;
Влащук Анатолій Миколайович	– кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Заєць Сергій Олександрович	– кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Коваленко Анатолій Михайлович	– кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Конащук Ірина Олегівна	– кандидат с.-г. наук
Люта Юлія Олександрівна	– кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Писаренко Павло Володимирович	– кандидат с.-г. наук; старший науковий співробітник;
Войташенко Дмитро Петрович	– кандидат с.-г. наук;
Найдьонов Віктор Григорович	– кандидат с.г. наук;
Нижеголенко Віктор Михайлович	– кандидат г. наук, старший науковий співробітник;
Пілярська Олена Олександрівна	– молодший науковий співробітник, відповідальний за випуск.

Р.А. ВОЖЕГО
О.М. ДИМОВ -
Л.М. МИРОНС
Інститут зрошу

Постановка проблеми. Зернове соціально-економічну роль у забезпечування, зайнятості сільського населення, родючості ґрунтів, формуванні експортної валютних коштів.

Зернова галузь у рослинництві Херсонської області має велике значення. Під зерновими зайнято декілька десятків тисяч га роками збір зернових щорічно перевищує потреби населення області у виробництві зерна в країні. За винятком 2003 і 2007, екстремальних років, за період 2003-2011 рр. було вироблено майже 2,5 млрд т зерна для регіону за період становлення ринку.

Попри те, що жорстка посуха літнього періоду, в області було посіяно 611,8 тис. га яких 502 тис. га – пшениця та 106,8 тис. га – соняшник за останні 10 років. На період 2003-2011 рр. було використано 75,5% площ, з яких на 45% вони були під озими. Однак погодні умови лютого 2012 року, коли температура на глибині вузла куціння озимих культур (на глибині 10 см морозу), багато в чому схожі з умовами минулих років, значною мірою погіршили стан озимих культур. Незначні запаси продуктивної вологості в ґрунті початок відновлення весняної вегетації озимих культур, на парових попередників вони складніші, ніж на парових попередниках, ніжче від середньобагаторічних показників. Тож потрібно вносити корективи до агротехніки культур і технологічні прийоми їх вирощування збереження ґрунтової вологості.

Зрошуваче землеробство: Збірник наукових праць. – Херсон: Айлант, – 2012. – Вип. 57. – 324 с.

У збірнику подаються результати наукових досліджень теоретичного та практичного характеру з питань зрошуваного землеробства. Висвітлено елементи системи землеробства; обробіток ґрунту, удобрення, раціональне використання поливної води, особливості ґрунтоутворних процесів. Присвячено увагу питанням кормовиробництва, вирощування зернових, картоплі та інших культур, створення нових сортів і гібридів для зрошуваних земель. Для науковців, аспірантів, спеціалістів сільською господарства.

Адреса редакційної колегії:

73483, м. Херсон, смт. Наддніпрянське,
Інститут зрошуваного землеробства НААН
Тел. (0552) 36-11-96, факс: (0552) 36-24-40
e-mail: izpr_ua@mail.ru

© Інститут зрошуваного землеробства НААН, 2012

Зрошуване землеробство

ФЕДЬКО М.М., БОДЕНКО Н.А., ЮХІМОВИЧ О.Р., ГАВРЮШЕНКО О.О. – КОМБІНАЦІЙНА ЗДАТНІСТЬ ІНБРЕДНИХ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ (ZEA MAIZE L.)	178
ГУСАК Ю.В. – ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІНІЙ ГРУПИ ДК185/254 (ПЛАЗМА ЛАНКАСТЕР МО17) ЗА ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИМИ ОЗНАКАМИ	188
БОРОВИК В.О., ТИЩЕНКО О.Д., КОБИЛІНА Н.О. – РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ГЕНЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ БОБОВИХ ТА ЗЛАКОВИХ БАГАТОРІЧНИХ ТРАВ, ЗОСЕРЕДЖЕНИХ В ІНСТИТУТІ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА	192
УСИК Л.О. – ПРОЯВ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ ОЗНАК У СУЧАСНИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ СЕЛЕКЦІЇ ІНСТИТУТУ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН УКРАЇНИ	198
ОРЛЮК А.П., ЦІЛИНКО М.І. – ФЕНОТИПОВІ І ГЕНОТИПОВІ КОРЕЛЯЦІЇ КОМПОНЕНТІВ УРОЖАЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РИСУ ЗА РІЗНОЇ ПЛОЩІ ЖИВЛЕННЯ РОСЛИН	208
КОБИЛІНА Н.О. – ПОСУХОСТІЙКІСТЬ ТА УРОЖАЙНІСТЬ СТОКОЛОСУ БЕЗОСТОГО В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ	218
МАРЧЕНКО Т.Ю. – КОРЕЛЯЦІЙНІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ КІЛЬКІСНИХ ОЗНАК СОРТОЗРАЗКІВ СОЇ НА ЗРОШЕННІ	222
БРИТІК О.А. – МЕТОДИКА ОЦІНКИ КАВУНА НА СТІЙКІСТЬ ПРОТИ ФУЗАРІОЗНОГО В'ЯНЕННЯ	227
ХОРСУН І.А. – ВИЗНАЧЕННЯ КОРЕЛЯЦІЙ МІЖ ОЗНАКАМИ У ВИСОКОБІЛКОВИХ СОРТІВ СОЇ	237
ЛАВРИНЕНКО Ю.О., ТУРОВЕЦЬ В.М., ЛАШИНА М.В., ГЛУШКО Т.В. – КОМБІНАЦІЙНА ЗДАТНІСТЬ НОВОГО ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ КУКУРУДЗИ ДОБРАНОГО НА РАННЄ ТА ПІЗНЄ ЦВІТІННЯ КАЧАНА В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ	237

ОРГАНІЗАЦІЯ, ЕКОНОМІКА АГРОВИРОБНИЦТВА

КОКОВІХІН С.В. – ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИРОБНИЦТВА НАСІННЯ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	242
ВОЖЕГОВА Р.А., ШПАК Д.В., МУНТЯН Л.В. – ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СПОСОБУ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ПІД СІВБУ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В УМОВАХ РИСОВОЇ СІВОЗМІНИ	252
БАЗАЛІЙ В.В., ГОНТАРУК В.Т. – АГРОЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ СОНЯШНИКУ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	257
ПИСАРЕНКО П.В., СУЗДАЛЬ О.С., БУЛИГІН Д.О., МОРОЗОВ В.В. – ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СЕРЕДНЬОСТИГЛИХ СОРТІВ СОЇ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	262
ЗАЄЦЬ С.О., НЕТІС В.І. – ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СКОРОСТИГЛОГО СОРТУ СОЇ ДІОНА ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБУ СІВБИ І НОРМИ ВИСІВУ	267

ВИЗНАЧЕННЯ КОРЕЛЯЦІЙ МІЖ ОЗНАКАМИ У ВИСОКОБІЛКОВИХ СОРТІВ СОЇ

I.A. ХОРСУН

Миколаївський державний аграрний
університет

Постановка проблеми. Нині у вітчизняній та зарубіжній селекції найбільше уваги приділяється збільшенню її врожайності, покращенню хімічного складу, оптимізації вегетаційного періоду тощо. Збільшення урожайності сої селекційним шляхом ускладнюється тим, що відношення позитивних прямих і непрямих ознак, які її лімітують, в одному біотипі не безмежне. Ускладненим є і селекційне покращення хімічного складу насіння сої через особливості взаємозв'язку білковості та олійності між собою та іншими цінними ознаками. Тому необхідно вивчати зв'язки між зазначеними ознаками в конкретних умовах вирощування [1].

Стан та вивчення проблеми. Виявлення зв'язків між ознаками в організмі важливе і для вибору найбільш оптимального методу селекції. А вивчення взаємозв'язків ознак і виділення найважливіших із них дає можливість встановити деякі загальні закономірності розвитку і формування культури [2,3]. Так, в умовах Молдови В.А. Коробко і І.В. Пасиця встановили, що залежність вмісту білка і олії в насінні сої змінюється за роками (від $r = -0,12$ до $-0,82$) [4]. Аналогічна робота проводилась в умовах Азербайджану, де М.Г. Набієв відмічав, що ця закономірність не має абсолютного значення. Між вмістом білка в насінні й урожайністю існує від'ємна кореляція ($r = -0,41 \dots -0,79$) [5]. Манченко встановила, що вміст білка і тривалість вегетаційного періоду пов'язані слабкою кореляцією ($0,07 - 0,13$) [6].

Завдання та методика досліджень. Матеріалом для досліджень служили господарсько цінні ознаки 58 високобілкових сортів із колекційного розсадника сої, що походять із 13 країн світу.

Польові дослідження проводили на експериментальній базі Селекційно-генетичного інституту НААНУ (с. Дачне Біляївського району Одеської області) протягом 2008–2010 років, що значно різнились за погодними умовами (табл. 1).

Насіння сортів висівали однорядковими ділянками довжиною 1,5 м з міжряддями 45 см, кожен 20 – й рядок засівався сортом стандартом «Аркадія одеська». Кількість насінин у рядку 45 штук.

Аналіз вмісту білка в насінні проводили в лабораторії біохімії СГІ за методом К'ельдаля, олії за методом Рушковського.

Зрошуване землеробство

Таблиця 1 – Метеорологічні умови вегетаційного періоду
2008 – 2010 років

Місяць	Температура, °С		
	2008	2009	2010
Квітень	10,2	11,1	10,3
Травень	15,0	16,3	16,7
Червень	21,3	21,4	21,9
Липень	22,5	24,5	24,5
Серпень	24,0	22,3	26,2
Вересень	16,5	18,7	17,9
Середнє, °С	18,3	19,1	19,6
Місяць	Опади, мм		
	2008	2009	2010
Квітень	52,4	0,0	48,2
Травень	15,3	26,9	76,3
Червень	41,0	22,5	68,6
Липень	102,8	41,0	57,5
Серпень	2,3	29,5	32,0
Вересень	118,4	49,0	67,3
Сума, мм	332,2	168,9	349,9

Результати досліджень. Сорти, які вивчали в нашому досліді за вмістом білка належать до високобілкової групи (середній вміст білка 40–46 %), за вмістом олії до середньоолійної групи (18–21 %), а за тривалістю вегетації до скоростиглої, ранньостиглої і середньоранньої стиглої груп (таблиця 2).

Скоростигла група включала сорти із середньою величиною вмісту білка 39,70–40,86 %. До неї належить і сорт – стандарт Аркадія одеська із вмістом білка 38,4–40,42 %. Сюди також належать сорти Соя для виготовлення поліпшеної суміші білка із вмістом білка 44,8–47,1 % і ПІ 132.207, де даний компонент складає 41,9–44,38%.

Найбільшою є ранньостигла група, яка включає 37 сортів, серед них значну селекційну цінність мають: Otunato, BIP 5048, Rana, Soma 8001.

Група середньоранньостиглих сортів налічує 8 сортів, це Amsoy 71, TRG, IA 3006, ST – 26086, 76-41, June de Desme, Гібрид 906 і найпізніший сорт RAH – 182 x Progress.

За урожайністю сорт стандарт Аркадія одеська за роки дослідження переважав інші виділені нами високобілкові сорти. Так, у посушливому 2009 році коли всі сорти значно втратили у масі, лише Mandarin 2 (48 г/рядок), RAH – 182 x Progress (78 г/рядок), Войва (77 г/рядок), Альтар (55 г/рядок) дещо переважали стандарт. За більш сприятливих погодних умов 2010 року сорт Аркадія одеська дав максимальний, з поміж досліджених сортів, урожай у 167 г з рядка. Високу урожайність мали також сорти BIP 5048 (140 г/рядок), Weibull (142 г/рядок), Holesavika (126 г/рядок), June de Desme (129 г/рядок), Крепиш (126 г/рядок) і Терезинська 24 (120 г/рядок).

Таблиця 2 – Характеристика колекційних сортів сої

Назва сорту	Походження	Вміст білка, %			Вміст олії, %			ТВП ¹ , діб	У ²		М ³	
		2008	2009	2010	2008	2009	2010		2009	2010	2009	2010
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
К 1BF97014№11	Китай	39,4	40,99	42,70	20,0	19,4	19,8	103	36	48	160	141
IR 01185	«	40,0	43,88	41,16	18,5	19,9	19,6	101	27	36	140	122
Гу-цзя-цзи	«	38,8	42,57	40,00	18,1	18,3	21,0	101	38	78	195	174
M. andarin 2	«	40,1	39,70	40,82	18,2	20,6	20,0	106	49	114	110	139
IR 01587	«	38,4	41,20	42,77	18,2	20,0	17,2	98	24	56	160	154
Нгу 66	«	38,3	41,33	41,16	18,7	18,3	19,7	102	10	22	155	150
Уссурійська 647	Росія	39,0	42,18	42,65	17,2	16,4	16,3	98	11	94	100	150
Уссурійська 28	«	39,0	43,70	40,66	19,6	19,5	21,8	104	46	46	160	146
Приморська 1099	«	36,8	43,86	42,32	19,2	19,2	18,1	104	28	42	125	110
НУ – 4443	«	38,3	43,25	39,50	16,7	17,4	18,4	103	66			
Лінія Із	«	37,4	43,34	39,33	19,9	19,0	20,4	104	18	58	175	150
Тологовіщенська	«	38,0	43,21	38,99	19,2	17,7	19,8	105	58	58	130	164
Соср 18-97	«	41,8	41,12	39,65	21,7	18,4	21,4	90	8	62	130	176
Соср 2991	«	42,6	43,72	40,42	19,3	16,7	20,2	103	34	140	185	223
НП 5048	«	40,0	42,99	39,49	16,5	15,3	17,0	97	28	80	115	114
Кубишевська 77	«	38,1	42,41	39,83	19,6	21,7	21,6	105	76	110	120	112
Holland Yellow	США	38,3	44,46	41,65	20,1	19,4	17,4	114	30	22	115	159
Amsoy 71	«	38,7	43,86	43,81	19,1	19,1	17,6	115	10	40	190	135
TRG	«	38,8	44,25	43,15	20,1	20,5	17,0	114	29	34	200	192
А – 3006	«	39,4	43,21	43,15	19,7	21,0	18,6	116	31	76	195	160
А – 26086	«	39,6	43,02	43,48	20,4	21,6	20,0	104	70	94	165	180
NON – GMO Lot code TD	«	38,3	43,20	42,56	19,0	20,2	19,0	103	53	112	80	139
NON – GMO Soybeans Lot TD	«	40,2	42,49	44,26	18,6	21,2	18,8	101	37	92	100	130
NON – GMO Lot code PTB-D	«	38,7	42,40	39,83	20,9	19,5	21,7	103	34	94	165	116
MON – 07	«	38,6	41,70	40,32	18,8	21,7	19,6	97	22	50	165	97
PI 97532	«	39,5	41,30	40,49	17,0	17,9	17,2	118	54	62	130	175
76 41	«	37,5	44,22	42,13	19,2	17,7	18,1	104	28	44	200	105
76 10	«	41,2	44,15	41,15	20,4	18,3	21,4	103	40	94	105	202
Pagoda	Канада	39,6	40,65	39,98	21,0	21,6	21,2	98	48	142	175	180
Weibull	Швеція	41,6	44,12	40,99	15,0	19,8	20,7	103	40	66	125	142
Тана	Чехія	39,6	42,53	45,78	20,3	18,1	19,6	98	36	126	130	204
Holesavska	«	41,0	42,50	41,64	18,1	18,6	18,1	104	42	70	100	144
Warbrunnea	Німеччина	37,5	43,08	39,44	19,2	18,5	18,8	104	16	30	180	160
Domburger Weissblühende	«	42,5	37,08	42,62	17,4	18,7	18,0	104	43	78	198	175
Rothholz gebbe	«	41,5	43,50	41,77	19,7	18,7	20,7	101	27	104	110	184
Bube	«	40,9	43,44	40,82	18,1	18,2	20,3	101	24	106	140	198
Вену 8001	«	42,2	44,37	44,42	17,8	18,5	18,8	112	27	129	145	188
Балтимор	Франція	40,1	42,08	38,95	19,1	18,9	19,0	104	44	34	195	100
Донг	Білорусь	39,9	42,47	38,17	19,1	18,3	22,3	102	31	36	100	126
Донг	«	42,3	46,20	41,29	17,8	17,0	19,2	102	42	19	145	150

Зрошуване землеробство

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РАН – 182 x Progress	«	39,9	42,20	40,33	20,4	19,8	20,9	123	78	92	120	96
РАН – 182 x Kolekcyina	«	40,2	41,67	40,99	19,9	19,3	20,6	102	28	102	130	100
Піна	«	39,3	44,74	38,03	20,5	17,1	22,9	98	9,5	78	100	140
Прип'ять	«	41,5	41,01	38,03	19,6	20,0	22,5	94	14	84	100	100
Ствіга 1	«	40,2	41,72	38,50	20,3	18,5	21,1	95	27	98	105	100
Войва	Латвія	40,2	40,94	40,38	20,7	20,3	20,1	102	77	118	145	175
PI 132.207	Голландія	42,3	44,38	41,91	18,4	17,9	20,0	100	44	66	145	170
Otunato	Японія	42,0	43,64	44,28	19,4	18,0	19,4	103	20	102	200	235
Kitamishiro	«	39,0	42,78	41,74	21,0	18,0	18,6	109	14	22	190	180
Соя для вигот. поліпш. суміші білка	«	44,8	47,12	46,33	17,5	17,7	15,4	100	11	44	160	160
Соя для вигот. соєв. молока	«	41,7	40,87	40,66	19,5	19,2	18,0	102	18	46	205	160
Крепиш	Україна	38,9	43,60	39,52	20,7	18,3	22,0	103	34	126	99	170
433(1)	«	37,9	42,91	39,22	21,5	19,5	21,1	103	17	116	130	170
Гібрид 833/92	«	36,9	42,47	41,00	20,1	17,1	18,4	100	7	58	130	130
Гібрид 906	«	41,2	39,47	39,35	16,1	19,2	17,5	111	34	86	100	100
Терезинська 24	«	39,6	41,67	40,26	19,0	18,0	18,7	102	39	120	100	130
Альтаір	«	40,0	42,10	38,05	21,7	18,6	21,5	103	55	112	130	160
Аркадія одеська	стандарт	38,4	40,34	40,42	19,3	19,16	20,04	98	47	167	114	140

Примітки: ¹ – Тривалість вегетаційного періоду, ² – Урожайність, г/рядок, ³ – Маса 1000 насінин, г.

Стандартний сорт характеризувався середнім значенням маси 1000 насінин. Високий даний показник мали наступні сорти ВІР 5(14) (185 і 223 г), ІА 3006 (200 і 192 г), 76-10 (200 і 105 г), Pagoda (105 і 200 г), Bitterhols gebbe fruhe (198 і 175 г), Соя для виготовлення соєвого молока (205 і 162 г), Otunato (200 і 235 г).

У таблиці 3 представлені результати кореляційного аналізу даних хімічного складу, тривалості вегетаційного періоду, урожайності та маси 1000 насінин.

Нами виявлена достовірна слабка пряма залежність між тривалістю вегетаційного періоду і урожайністю у 2009 році і незначна зворотня кореляція із вмістом олії у 2010 році. Не виявлено достовірного зв'язку із вмістом білка, олії, масою 1000 насінин.

За даними ряду авторів [1] кореляції між білковістю та тривалістю вегетаційного періоду не стійкі (від 0,11–0,18 до -0,27). Наші розрахунки підтвердили нестійкість зв'язку – від -0,13 до 0,096...0,20 (рис. 1)

Урожайність достовірно позитивно корелювала із масою 1000 насінин у 2010 році, а також із вмістом олії. Щорічно достовірно негативні корелювали між собою вміст білка і олії (-0,27...-0,56).

Таблиця 3 – Кореляційні зв'язки між основними господарсько цінними показниками

Показник	Урожайність		Маса 1000 насінин		Вміст білка			Вміст олії		
	2009	2010	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
ГВП	0,29*	-0,17	0,19	-0,09	-0,13	0,11	0,20	-0,07	0,17	-0,29*
Урожайність			-0,20	0,31*	—	-0,17	-0,04	—	0,33*	0,41*
Маса 1000 насінин					—	0,03	0,29*	—	0,01	0,09
Вміст білка								-0,27*	-0,28*	-0,56*

Істотно при $P = 0,05$, $r = 0,27$.

Примітка. * – показник статистично істотний.

Не встановлено достовірної залежності за роками між тривалістю вегетаційного періоду і вмістом білка, олії (крім 2010 року), урожайністю і вмістом білка, масою 1000 насінин і вмістом олії.

Таким чином на накопичення білка в насінні не впливає тривалість вегетаційного періоду і урожайність, а значить є можливість ведення добору в напрямку одночасного підвищення білковості та урожайності в одному генотипі. Вміст білка і олії в насінні це взаємозалежні показники, із зменшенням значення одного із них, підвищується значення іншого. Через нестійкість кореляцій за допомогою селекції можливо зменшити рівень цього негативного зв'язку. На рівень олійності, за статистичними даними, впливає і урожайність.

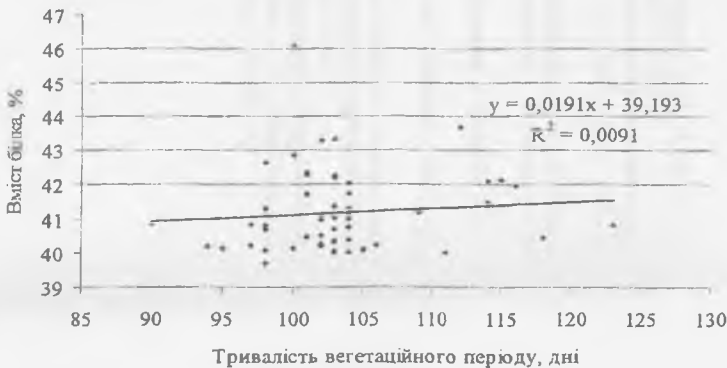

Рисунок 1. Кореляційна залежність між вмістом білка та тривалістю вегетаційного періоду

Висновки. Прямої залежності між накопиченням білка і тривалістю вегетаційного періоду нами не виявлено, а це свідчить про можливість виділення високобілкових генотипів серед усіх груп стиглості сортів. Подолати негативні взаємозв'язки і створити новий високоякісний і

Зрошуване землеробство

урожайний вихідний матеріал за допомогою селекційних методів збільшити продуктивним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Соя (генетика, селекція, семеноводство) / А.К. Лещенко, В.И. Сиченко, В.Ф. Михайлов, В.Ф. Марьюшкін. – Киев: Наук. думка, 1987. – 256 с.
2. Булах П.П. Направления и источники для селекции сои в Приморском крае. // Булах П.П., Щелко Л.Г. // Научно-техн. бюлл. ВИР. – Л., 1989. – Вып. 199. – С. 3 – 8.
3. Булах П.П. Перспективы использования мировой коллекции сои в селекции. // Булах П.П. // Науч. – техн. бюлл. ВНИИ Растениеводства. – Ленинград. – № 153. – С. 14 – 17.
4. Коробко В.А. Селекция и семеноводство сои в Молдавии. / Коробко В.А. Кишинев.: Штиинца, 1984. – 79с.
5. М'якушко Ю.П. Соя / М'якушко Ю.П., Баранов В.Ф. – М.: «Колос», 1984. – 100 с.
6. Манченко И.Ф. Корреляционные связи содержания белка в семенах сои с другими признаками. / Манченко И.Ф. // Частная генетика растений. Докл. конф. 23 – 25 мая 1989 г. Т.1. –К., 1989. – С. 150 – 151.
7. Михайлов В.Г. Селекція сої та квасолі на підвищення продуктивності та поліпшення якості зерна. / Михайлов В.Г., Дуляк О.Т., Щербина Л.С. Романюк Л.С. // Вісник аграрної науки. – 2000, травень. – С. 56 – 60.